

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimecres 19 de Janer de 1898

Núm. 3.453

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 3'50
En provincies trimesstre. 7
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona: Llibreria Mallofre, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona **D. J. MIRÓ** accedint gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.
Los demás dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarde.

ACADEMIA DE TALL

per a Senyoras y Senyoretas
baix la advocació de Nostra Senyora del Carme

DIRIGIDA PER LAS

SRTAS. ANDREU Germanas

Carrer de la Mar, 30-2.-Reus.

Las Directoras d'aquesta Academia tenen lo gust de participar á las familias que desde '12 de Janer del corrent any, queda de nou obert lo curs de TALL, CONFECIÓ y MONTURA de tota classe de prendas de vestir, tant en roba blanca com de color, ab l'esmero y pulcritud que tenen acreditats.
Ensenyansa perfecta y rápida y al alcanç de las inteligencias mes limitadas, gracias á lo senzillés de nostre sistema.

Tos Desapareix ràpidament usant lo **Tos**
XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos FARMACIA SERRA. **Tos**
Oberta tota la nit.

Lo Cirurjiá Dentista

DOCTOR JORDAN

participa á sos numerosos clients y al públich en general haver trasladat son "Gabinet Odontològich" á la mateixa Plassa de Prim, 2, principal, al costat del Gran Café de Paris (casa Suqué).

Consulta gratis pera 'ls pobres que acreditin serho.

Vinyas Americanas

DE **Marcial Ombrás** (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, rer millions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch millions d'estacas, y un milió de barbats.

SE TROBAN EN VENTA

- 1.ª Una casa situada en aquesta ciutat carrer Santa Anna número nou, composta de baixos ab tendes, entressuelo y tres pisos, per preu de 16.700 p'tas.
  - 2.ª Altre casa lindant ab la anterior, situada en aquesta ciutat, en lo mateix carrer de Santa Anna, cantonada á la de Martí Napolità, (a) del Cañís, en lo qual té 'l número hù, de baixos, entressuelo y dos pisos, per preu de 18.400 p'tas.
  - 3.ª Altre casa, situada en aquesta ciutat, carrer Martí Napolità, (a) del Cañís, número tres, que 's compon de planta baixa en ahont existeix una «almasara» ó premsa d'oli, y dos pisos de moderna construcció, per preu de 14.600 p'tas.
- Perá més detalls, D.ª Raimunda Cavallé, esposa de D. Joseph Montseny ó son Procurador D. Pau Borràs.

SECCIÓ DOCTRINAL

Nostres enemichs

(A PROPÓSIT D' UN ARTICLE DE «LA AUTONOMIA»)

Lo regionalisme, es casi sempre títax de retrógado per sos enemichs, porque moltes vegades ha de combatre obertament á certs elements que 's diuen

avassats y revolucionaris, pero que en veritat no son més que una variant de nostres partits polítics centralizadors y absorbents, enemichs de tota llibertat individual y colectiva, acérrims contraris del desenrotll dels pobles y dels individus, que somian constantment ab un poder absolut y tiránich que ho abarqui tot y que tot ho afeugui: tals son los conservadors ab la capa de las doctrinas d' ordre, los liberals ab la capa del lliberalisme, los republicans unitaris ab la capa de la república y 'ls socialistas ab la capa del socialisme, que son moltes capas, pero que totes se prestan maravellosament á tapar totas las inmeralitats del Estat. Partits que abominin d' aqueix poder que tant desgraciats ens ha fet, que s' atreueixin á proclamar llibertats verdaderas dels pobles y dels homes, n' hi ha molt poch: A efectes de nostra malvada educació política, casi tots somian ab una especie de providencia humana y nacional que vinga á redimirnos, siga encarnada encarnada en cossos tan diferents com un rey absolut, un president ó un Estat socialista. Son elements que no tenen fé en lo poder individual del seu poble, que 'l creuen menor d' edat, y que per lo tant desitjan un tutor per ell, sens reflexionar que á pobles atrassats sols los hi és dable un govern á estil dels imperis semi-selvatges, com Turquia y 'l Marroch. Ells voldrian fer lo miracle de donar á un poble incapas de regirse per si sol un govern gran y perfecte.

Nos ha suggerit las precedents reflexions, un article que l' altre dia publicava nostre apreciat colega local *La Autonomia* firmat per en Santiago Valentí Camp, que apesar d'esser catalá y portar dos apellíds catalans, demostra que estima ben poch la seva patria y sospira per novas esclavituts com si encare no ens hagués degradat y empobrit prou la que fa sigles estém sofrint.

Creu en Valentí Camp, y ho deu creure de bona fé, que es continuar l' etern paper de Quijotes lo propagar doctrinas autonomistas, quan tothom sab que 'l etern Quijote castellá no ha tingut més ideal que 'l de batallar continuament pera ficarse á casa dels altres ab l' afany de péndrelshi fins l' últim átom de llibertat, y viure ell ben regalat ab lo producte de la descarada explotació dels pobles que ha lograt junyir al seu jou. ¿Quina idea tindrà en Valentí Camp de la grandesa d' Espanya durant l' época del seu més extens domini? ¿Pensa ressuscitaria elevant á jefe del Estat á un non Felip según ó á un president socialista? ¿Voldria que 'ls pobles de la península, d' Europa y d' América, tan radicalment diferents per naturalesa tornessin á genegar dessota 'l jou de las lleys fetas á Madrid per quatre aventurers p' jets al poder á efecte de quatre discursos sense solta ó á efecte de quatre descargas tiradas darrera una barricada de la plassa de la *Cebada*?

Aquest govern absolut (encar que socialista) y uniformista, á parer del senyor Valentí Camp, tindria la virtut de fer la felicitat de tots los pobles que tindrian la sort de dependir d' ell. Tot lo que 's foig d' aqueix sistema, según éll, es retrógado, ridícul y desequilibrat y atentatori á la vida del Estat. Aqueixas hermosas manifestacions de reivindicació política, administrativa y fins artistica que avuy estàn oferint ab gran virilitat las regions y 'ls pobles, per ell es poca cosa, y si algo es, es un enemich que s' ha de combatre sens pietat. ¡Adiós Felip V y Duch d' Alba! Tots hem de pensar y sentir d' una manera, y aqueixa manera ha de ser la que predomini al centre y sur de la península, que es la que ha predominat sempre y predominarà, ¡tots havém de ser brutos! Volguer que á

Catalunya se desenrotlli la vida catalana y que per nosaltres ens fem lleys nostras, y que aixó passi á cada regi6 y á cada municipi segons sas necessitats y sas forsas, es pretendre aixecar muralles xinescas y desregregar la patria ibérica. Valent progrés lo del senyor Valentí Camp!

Atribuïheix l'articulista nostra debilitat davant dels Estats Units, á la lluyta per las doctrinas autonomistes que avuy se remouhen, y no veu que qui 'ns insulta son uns petits Estats federats, y que qui reb los insults es un Estat unitari, que si algun poder ha tingut en lo món, era quan no era encare unitari, quan la confederació Aragonesa era senyora dels mars y 'ls regnes de Lle6 y Castella eran l'espant dels moros y conquista-van mons, los mons que avuy ens insultan perque 'ns veuhen tan débils y tan unitaristas. ¿Heu vist quita manera de sortir lo tret per la culata?

No 'ns parli més lo senyor Valentí Camp de ruïns regionalismes y de muralles xinescas, que aixó no fa cap favor á sa ilustració d'estudiant avansat y ap6stol de doctrinas novás. Si vol escriure que mediti avans lo que pensa escriure, y no insulti á qui té més aspiracions de llibertat y de vida que é l, com es lo qui defensa la autonomia dels pobles que tenen tots los drets d'emanciparse de poders absoluts, després que han sufrert d'ells lo que no s' havia ja de sufrir. No 'ns vingui á predicar nous unitarismes, que n'estem tips.

JOSEPH ALADERN.

Notas Agrícolas

Deyam en *La Renaixensa* del dia 2 de Janer que l'adició en lo femer del sulfat de ferro y ácid sulfúrich per evitar las pérduas d'amoniach, era perjudicial, puig que eixas substancias de reacció ácida destorvavan ó impedian las fermentacions naturals del fem que necessita per son desenrotlló un medi alcalí, y son indispensables per la formació dels humus, substancia que dona un valor especial al fem d'estable. Y podiam afegir que si he es cert que 'l sulfat de ferro y ácid sulfúrich, destrueixen los carbonats amónichs pera formar sulfats, aquets al cap de cert temps y en virtut de reaccions encara no prou conegudas, son reduhits. Prova aquesta reducció lo sofre que 's troba en las parets dels femers ahont s' ha empleat lo sulfat de ferro ó l' ácid sulfúrich. De modo que si de moment reaccionan eixas substancias ab les sals amoniacals del fem formantse, sulfats, aquets á la llarga 's descomponen, fent inútil son empleo, que tantols haurá servit pera retardar la fermentació úlmica que es precisament lo important y lo que convé afavorir. Lo problema d'obtenir un bon fem queda aixís reduhit á conseguir que las fermentacions que teneu lloch en lo fem, en virtut de las que 's destrueix la celulosa y vasculosa dels vegetals formantse la materia úlmica que 's disol en los carbonats alcalins y resultant aixís

combinacions nitrogenadas de origen orgánich y reacció alcalia facilment assimilables gracias á las substancias ácidas que segregan las arrels dels vegetals, segueixin un desenrotlló regular y sens entrebanchs, lograntse el mateix temps que las pérduas de nítrógeno y d'amoniach sian las menos posibles.

Si 's segueixen punt per punt las modificacions que las materias excrementicias, orins y pallas que han servit per jas van sofrint per arribar totas juntas á constituhir lo que se 'n diu fem d'estable, no será gens ni mica difícil resoldre 'l problema plantejat. Las pérduas de nítrógeno son en tots los femers ben condicionats insignificants y tenen lloch en sa part superior, quan la temperatura passa mes de 60° y 'l fem es sech. Si 'l fem ha sigut convenientment ruixat, no hi ha pérduas de nítrógeno. Les d'amoniach que, com d'ya en las últimas notás, son las que han preocupat més als agr6nomes per la seva importancia, reconeixen per causa principal una fermentació que sofreixen los orins del bestiar que dona per producte amoniach y carbonat amónich que son volátiles y de consegüent atmósfera. A eixas substancias es degut l'olor especial, característich, que 's nota al entrar dins una estable en la que no hi hagi la deguda netadat. Fàcil es reduhir tals pérduas ó sia la formació d'eixos carbonats sens emplear cap sulfat ni ácid sulfúrich.

Las pérduas d'amoniach son molt petites sempre que 'l jas del bestiar se ramibi sovint, portantlo y apilantlo en lo femer y que la estable estiga disposada de modo que sia possible recullir los orins que no son absorbits per la palla dels hirts dels animals, en un cop ahont se puguin enmagatzimar junt ab l'aygua destinada á la llimpi-sa de sa cuadra. Los líquids servirán d'aquest modo pera arribar á la pila de fems, operació necessaria pera evitar las pérduas de nítrógeno y per regularisar las fermentacions que dins ells se desenrotllan.

Las fermentacions dels fems, de que tant hem parlat, son duas. Una es *anhereobia* (necessita del ayre atmosfèrich) y es una veritable combustió ó he oxidació de las substancias carbonosas del fem. L'altia es *anhereobia* (no necessita del ayre atmosfèrich), te lloch dins la massa del fem, destrueix la celulosa y deshidrata la vasculosa que 's disol en los carbonats alcalins que al mateix temps disolen las materias nitrogenadas. Los productes gaseosos d'aquesta fermentació son l' ácid carbónich y 'l *fermono*. Vol dir aixó que cal tenir lo fem apilat y en contacte del ayre atmosfèrich pera que puguin desenrotllarse las esmentadas fermentacions.

No parlo de las pérduas de materia fertilisante que experimenta 'l fem quan aqu-st está colocat en un punt descubert y reb l'aygua de pluja. Alashoras la baixa temperatura d'aquesta y son poder disolvent, fan que s'interrompin las fermentacions del fem y arrastri totas las substancias solubles que conte, perdent, com es natural, son valor com adob. No 'n parlo perque com á condició primera suposo lo femer acou-

dicionat de manera que no sia possible hi penetrin las ayguas pluvials.

Suposantho aixís y resumint las condicions que haurá de tenir un femer pera obtenir bon fem ab pocas pérduas de nítrógeno y amoniach son las següents:

Primera. Lliure circulació del ayre necessari pera que pugan efectuar-se la fermentació anhereobia. Segona. Apilar en pilas de forma cúbica que tingan d'un metre y mitj a dos d'alsada, afavorintse aixís la fermentació anhereobia y remenantlos de tant en tant per regularisar-la. Tercera. Arruixarlo sovint ab los orins y suchs del fem que, en un dip6sit construït *ad hoc*, vindrá d'haverhi en tot femer. Quarta. Netadat en las estables renovant sovint lo jas del bestiar per evitar sas pérduas d'amoniach y fias per la salut de las besties.

Qualsevol forma y disposició que 's dongui al femer, ab tal que reuniu las condicions aquestas, sera bona.

Per senz illa recomano la de forma circular ab pendent cap al centre ahont pot construhirse 'l dip6sit pels orins y such de fem. Per arribar-lo ab més comoditat pot ferse ús d'una bomba. La teulada per cubrir-lo pot ser eguantada ab pilans y la circulació d'ayre podrá graduarse ab persianas ó be estoras, cuidant de que las oberturas sian prou amples pel pas de carros per la extracció del fem ja fet.

JOAQUÍN AGUILERA.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 18 de Janer de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	783 764	97 95		3.9	Ras	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can. 0/10
9 m. 3 t.	Sol. . . 95 Sombra 74	7	10 43	NE. NE.	Cumul	0/3

En lo present número acaba la publicació del her-m6s article llegit per lo President del «Ateneo Barcelonés» en la sessió inaugural, nostre bon amic don Joan Permanyer y Ayats.

Demá, en la mateixa secció y en igual forma, comensarém á publicar lo notable discurs del meritis-sim director de *La Renaixensa* de Barcelona, nostre benivolgut company En Pere Aldavert, llegit desde la Presidencia de la «Lliga de Catalunya».

D'aquest notable treball no 'n fem tampoch los

(8)

Aplech de treballs regionalistas

DISCURS

Llegit per D. Joan Permanyer y Ayats, president del Ateneu Barcelonés, en la sessió inaugural dels treballs d'aquest any.

los municipis, junt ab las ventajás de carácter material ofereixen drets diferents, per rah6 de la bondat de sa administració, de la major ó menor perfecció de sos organismes, s'estableix una unió entre l'individuo y la comunitat que no 's trenca fàcilment ab la que 'ls ciutadans se forman.

No sols renaixerá la vida municipal, sino que ab la autonomia, la iniciativa del poble, y quant dich lo poble 'm refereixo á totas las classes y més especialment á las productoras, lo treball tornarà á reglamentarse. Com he dit al principi, si 'ls gremis han de restaurarse no ha de ser sobre las bases antigues, perque la industria, las arts y 'ls oficis en la época moderna están en condicions, molt diferents, y no es á priori per combinacions més ó menos enginyosas pero sempre artificials, que se 'ls hi pot donar vida, sino per evolucions paulatinas filias de la práctica de tots los dies, y aquestas evolucions, ó sian los usos y costums que resultan de la repetició d'actes, no 's determinan sino dintre dels temperaments espansius que otereix la autonomia. Dintre d'aquets temperaments, amos y treballadors, per l'instint de la propia conservació, troba-

rán lo just medi y estatuhirán nous organismes que, á la vegada que han de ser lo fonament de la representació popular en lo poder públich, será 'l ram de olivera que posi fi á las passións, rancúnias y agravis ab que 'l poble, ab tot y ser bó,—perque senyors lo poble ho es de bó—sosté aquesta secta criminal é infame que te declarada á la societat una guerra d'extermini.

Y en fi, si altre no fos la ventajá, sempre tindria d'agradirseli l'haver acabat la injusticia social en virtut de la que, com deya 'l any passat al dirigirme en un acte semblant á la Academia de Llegislació y Jurisprudencia, s'exigeix al pobre 'l sacrifici total del seu pervindre, de sas afeccions, de tot lo seu ser, y al rich una cantitat mesquina y despreciable; aquesta monstruosa desigualtat que no arriba á lleguimar consideració alguna divina ni humana, perque hi pot haver lley positiva que autorisi al Estat pera penetrar en la familia y aquestas societats domésticas, «petites á la veritat, com diu S. S. Lle6 XIII, pero societats verda-deras y anteriors á tot Estat», fundadas sobre vincles d'amor y carinyo enterament iguals, y en las unas arrencar al fill dels brassos de sos pares que darían per ell tot lo que tenen, pero que lo que tenen no 'ls basta pera salvarlo, y en las altres deixar als pares, que també darían pel seu fill tot lo que posseheixen, que segueixin saturant la seva ánima ab perfums d'amor, que segueixin gosant sens limitació d'aquestes misteriosas correntes que, al igual d'aquells altres pares, va infiltrar Deu es sos cors, á cambi d'una cantitat tan insignificant que ni en sos plers materials los afecta; pero aquesta lley positiva, que mentres existeixi devém acatar, may trovará en lo dret natural principis en qué apoyarse.

Lo poble que la sofreix y que tant castigat n'ha resultat ara ab las duas guerras colonials, una—felis-ment acabada,—aconteixement per en nom del Ateneu, avuy que tothom ho celebra, he de felicitar-men, y l'altre, si 'l remey no hi ha arribat, en vigíllias d'acabar-se; lo poble, dich, gira 'ls ulls al servey militar per tothom obligatori, que d'una injusticia 'ns reportaria á una altra, quant lo cert es que 'l regnat de la justicia ha de venir ab lo sistema regional que, sens perjudici de las reserves, de las que tothom te de formar part, sosté, quan menys pera Catalunya, que 'l exercit ha de formarse per medi de voluntaris ó d'una compensació ab diners, com se feya avans.

Tot aixó 'ns ofereix l'autonomia; tot aixó y molt més.

Avuy lo govern d'Epanya l'ha donada á las Antillas: las corrents impetuosas que allá l'han portada no poden contenirse. Prova n'es, senyors, aquest mateix acte. Are fá cinch anys la meytat de lo que jo he dit hauria causat esgarrifassas. Las corrents impetuosas d'opini6 que l'han portada á América nos la portarán á nosaltres.

HE DIT.

Vinyas Americanas

Marcial Ombra (Proprietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras (Girona).
Barbets y estores en venda, 17 milions.—Pres-
taditas y autoconstruccion garantizadas.—Cinco millones
estores y un mill6 de paradas.

deguts elogis, per lo convenciment que tenim de que serà llegit ab gust per nostres apreciades lectors y ells donaran lo premi á que s' ha fet acreador l' estimat Aldavert.

Lo dia d'ahir se presentá seré lluhint lo Sol ab tot esplendor.

Ja era hora que astre tan indispensable á la vida animal y vegetal nos fes una visita, donchs poch acostumats á la tristor de las regions del Nort, enyoravem de debó los seus esplendorosos raigs.

Novament cridats per lo Sr. Alcalde, ahir á las set de la nit assistirem á la reunió que tingué lloch en lo Saló de Cent de las Casas Consistorials, ab l' exclusiu objecte d' aprobar las bases redactadas per la Comissió executiva que s' nombrá pera que proposés los medis de recaudar fondos pera distribuirlos entre ls soldats ferits ó malalts que perteneixents al cupo d' aquesta ciutat retornan de Cuba y Filipinas, y manera de distribuirlos.

En lo número próxim publicarem los acorts.

Passan de 500 pessetas las que s' han recollit en pochos dias á Bilbao, per editar las poesias del conegut poeta euskaldun en Felip de Arresse y Beitia.

Poeta del poble, aquest s' encarrega de premiarli son treball regalantli una edició de las diferents poesias publicadas.

Lo periódich regionalista «Euzkadi» que ha obert en sas columnas la suscripció, mereix un aplauso de tots los ayamants de las llettras y dels bons patricis per haver aixis enlayrat lo nom del poeta que de tanta honra y admiració es digne.

Ahir al dematí se calá toth en un forn de coure pá del carrer de las Barreras. L' incendi, que de cop semblava d' alguna importancia, no costá gayre de dominar gracias als auxilis d' alguns vehins.

Ahir també ns quedarem sense correu de Madrid, y ab los corresponents retrassos en tots los altres.

Lo cel s' empenya en ploure, los rius y barranchs en causar desperfectes ab sas corrents desbordadas, y las companyias dels ferrocarrils en tenirho tot tant prim-parat, que no mes cal posars'hi pera tirarho tot á rodar.

A l' «Ateneu Barcelonés» s' hi ha colcat lo retrato del que fou digníssim president, En Joseph Yzart. En Graner que l' ha pintat ho ha fet de primera, no cap més ajust de colorit ni més expressió en la fisonomia.

Nostra mes coral felicitació á la junta de la societat que aixis honra als que la honraren.

Si s' reuneixen suficient número de senyors regidors avuy á las set de la nit l' Excm. Ajuntament celebrará sessió de primera convocatoria.

Hem tingut lo gust de rebre uns quants exemplars del Reglament de la «Lliga Gallega» de La Coruña, que está redactat en la dolsa llengua gallega y porta adjunta la traducció castellana.

Doném las gracias á nostres amichs de Galicia per l' atenció dispensada y ls encoratjem á treballar de ferm l' hermós programa que en lo document han redactat.

Al carrer de la Galera ahir al mitj dia dos subjectes se barallaren rebent un d' ells algunas feridas en lo cap ocasionadas per los cops de pedra que son contrincant li regalá á dotxo.

Fet una llástima s' encaminá cap á casa seva, mentres lo vencedor tranquilament feya llur via en camí oposat.

Ahir se repartí lo correu de Madrid que havia d' arribar lo dia anterior.

Lo temporal d' aquestos últims dias no s' ha limitat á una regió determinada, ni sols á Espanya, puig segons nos comunican del Mitjdia de Fransa també per allí ha causat grans estragos, tots los rius han esperimentat grans crescudas particularment lo Tech, fins tal punt de que s' avisá al alcalde de Perpinyá que convenia desallotjar las casas del arreal de Bouleterne.

A Prades se temen inundacions, havent deixat de funcionar la fábrika de llum eléctrica.

A París si bé ha plogat relativament poch, estava l' cel tan núvol que desde las primeras horas del mati, s' ha tingut d' encendre la llum per los carrers:

La oficina central meteorológica de dita capital senyala pluvas en tot lo N. O. d' Europa.

Comunican de Túnez que regna un temporal terrible no arribant los correus á la hora senyalada.

A Yort Smith (Estats Units) ha estallat un cicló espantós destruint part de la població. També quedaren enderrocadas varias casas en Alma; passan de 50 los morts.

Havém rebut lo número corresponent á la present quinzena de la revista de Barcelona «L' Atlántida», que publica com sempre hermosos gravats é interessants treballs literaris.

Además, te dit número un interés especial per nostra ciutat, puig comensa la publicació en folletí encuadernable d' un tomo de poesias titulat «De tota mena» original del celebrat poeta fill de nostra ciutat en Manuel Rocamora. A ditas poesias, que son molt notables, ocompanya un preciós prólech del eminent poeta en Franquesa y Gomis.

Quantas personas desitjin adquirir tant interessant publicació, la trobaran á la venda en la llibreria «La Regional» de nostra ciutat.

Diumenge, á efecte del gran temporal d' aygua, succehí á Tortosa una deplorable desgracia. Una alta paret del castell de Sant Joan, caygué sobre una casa y la ensorrá, causant algunas desgracias personals, morts y ferits, si bé no tants com se temia al primer moment, puig alguns dels habitants de la casa se trobaban fora en aquell moment.

Lo vehinat de Tortosa está consternat per succés tan dolorós.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 876.13.

TELA HOLANDA LA DO LORES.—La millor recomendació d' aquesta riquíssima tela, es, lo que l' usan pera la confecció tolas las grans casas de modas.

UNA PESSA DE VINT METRES DEU PESSETAS de venta en casa PORTA.

Envío de mostrás franch de port á volta de correu.

Llansol Inglés.—Casa Porta.

Pedalejant

No es lo temps que ha regnat aquets darrers dias lo més apropiat pera pedalejar.

Pero la nova associació «Unió Velocipédica Catalana», després de tant temps de la seva constitució ha pensat lo donar fé de vida y á l' efecte ab tota prestesa está preparant pera l' dia 23 del present mes unas carreras, las que segons nostres noticias serán molt lluhidas.

En aquesta ciutat com á representant de la «Unió» ha sigut nombrat lo jove ciclista y amic D. Eduert Navás, qui procurarà que en las carreras del dia 23 hi prenguin part alguns corredors del «Club Velocipedista».

La «Unió Velocipédica Catalana», ha posat també á la venda pera ls unionistas á ella adherits las artísticas insignias que encomená lo fer pera distingirse dels seus companys de la «Española».

Y com en lo fanch s' hi encallan los protectors de la roda, lo contrari de lo que succeheix en los xolls, lo poch y l' massa fá que per avuy no correm més.

X. X. y X.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 17 de Janer de 1898

Naixements

Joseph Altés Roig, de Joseph y Joaquima.

Matrimonis

Francisco González Arbós, ab Dolors Sabaté Doménech.

Defuncions

Enrich Fortuny Boronat, 47 anys, Manicomí.— Francisco Segriá Nebot, 87 anys, Hospital Civil.— Carme Mollona Peyri, 45 anys, Carme Alt, 29.— María Marí Vives, 61 anys, Baix S. Joseph, 5.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Canut.

Sant de demá.—Sant Sebastiá.

SECCIÓ COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entrad s del dia 17

De Bilbao y esc. en 31 dias v. «Barambio», de 525 ts., ab efectes, consignat als senyors Fills de B. Lopez.

De Málaga y esc. en 4 dias, v. «Jativa», de 793 ts., consignat á D. A. Mas.

De Huelva y esc. en 7 dias v. «Cabo Silleiro», de 675 ts., ab efectes, consignat á D. M. Peres.

Despatadas

Pera Barcelona v. «Barambio», ab tranzit. Pera Génova y esc. v. «Jativa», ab varis efectes. Pera Marsella y esc. v. «Cabo Silleiro», ab efectes.

ANUNCIS PARTICULARS

ALS HERNIATS

(Trencats)

Constituheix una gran equivocació la que sofreixen la majoria dels herniats (TRENCA TS) al creure que qual-sevol braguer comprat al etzar lo suficient pera retenir y fins cur r las hernias, essent aquest error causa de molts complicacions funestas.

Per qui correspongui, no s' deuria permetre lo cinisme de certs mercaders d' ofici que ab major descaro s' titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap titol que justifiqui sa competencia y no obstant tenen lo «esahogo» d' anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltia, quin mecanisme desconeixen en absolut.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulten a vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petites, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es o bragueret de cautchouc ab ressort, testimoni-nho aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espatillas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjia especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS — PLASSA DE PRIM — REUS

EN TARRAGONA: Visita tots los dimars de 10 á 4 de la tarde, carrer Conde de Rius (avans Hospital) número 5, primer, 1.º

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Gran Companya cómic-dramática

DEL REPUTAT PRIMER ACTOR Y DIRECTOR

DON MIQUEL PIGRAU

Funció pera avuy.—6.º d' abono.—Estreno de la preciosa comedia en 3 actes «Los gansos del Capitolio» y la divertida pessa en un acte «Los asistentes».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2. A tres cuarts de nou.

TELEGRAMAS

Madrid 18.

S' ha rebut un despaig oficial de la Habana dihent: «Confirmat l' atentat contra don March García, que impediren lo comandant militar de las Villas y l' Alcalde.

La multitud volgué trixar al agresor. Don March García fou conduhit en lo carruatje del Gobernador militar, en mitj d' entusiastas aclamacions y viscas á Espanya.

Apart de la excitació general que de moment ha produhit l' atentat l' orde segueix inalterable en la isla de Cuba.—Blanco».

—La política del Gabinet nort-american consisteix en esperar lo desenrotlle dels successos de Cuba.

—S' ha dictat auto de presó contra l' director del periódich «El Reconcentrador».

Lo director d' aquest periódich fou redactor de «La Luche», y es además quefe d' un dels cossos de bombers de la Habana.

—Los amichs del general Weyler confirman que es inexacte que l' general s' hagi afiliat á la agrupació que presideix lo senyor Romero Robledo.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:

De Reus á Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12:41 t. mercancías, segunda y tercera.
4:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:8 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Didax», per Joseph Feliu y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2 "
«Costums típicas», per id.	2 "
«Alcover», monografía, per id.	2 "
«Poesias», per Manel Marinell,	2 "
«Oda á Barcelona», per Jascinte Verdagner,	2 "
«Lo Pl. de las tres branques», per id.	2 "
«L. Aglenya», per Ramon Masifern,	4 "
«Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id.	4 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2 "
«Anant pel món», per Santiago Russinyol,	16 "
«Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell,	12 "
«Obras catalanes», per Joseph Ixart,	20 "
«Poesias», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias,	8 "
«Montalba», per Bosch de la Trinxeria,	12 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20 "

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS:

De Tarragona, 8:30 m.

«Música vella», per E. Doris y Bonaplata,	12 "
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12 "
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-	12 "
saven,	12 "
«Espectres», per Enrich Ibsen,	8 "
Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regio-	
nal», á meytá de preu.	
«Cansons Catalanes», harmonizadas per Enrich More-	
ra, han sortit:	
«Sant Ramón»,	2 rals.
«Planys»,	2 "
«El Maçoutis», per Brunet y Bellet,	4 "

SECCIÓ CASTELLANA

«España tal cual es», per Valentí Almirall,	4 rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe,	12 "
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y	
Flaquer,	2 "

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde,	5 rals.
Además están á la venda diferentes obras de celebrats	
iterats catalanes, castellans y extranjeris.	

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l'apareto respiratori tan sols presenten un al-anarsen á dormir y altre á la matinarada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.

Preu de la capsá 6 rals.

CURSOS DE IDIOMA FRANCÉS

dirigits per lo professor francés

Mr. Ch. Gougéard

Graduat en la Academia de Paris, individuo matriculat del Consulat general de Fransa, á Barcelona, condecorat á Fransa y á l'extranjer.

Pera 'ls que s' dedican al COMERS

Se fa un curs de Llengua francesa y de pronunciació correcta y s'apren lo francés en sis mesos, per medi de son método simplifcat, instructiu, sumament interessant y al alcanes de totas las inteligencias.

Pera 'ls que cursin lo BATXILLERAT

Se donan lliçons particulars preparatorias als exámens del Institut de Reus, contestant en castellá las preguntas del primer curs y las del segon curs en un francés correcte; seguint párrafo per párrafo l'ordre de sos respectivus programas; ab dos cursos tractats en un estil concís y apoyats d' exemples escullits. (Aquest curs de segon any s' anomena de «Práctica forçada» per ser parlat y escrit exclusivament en francés.)

Pera 'ls mateixos futurs batxillers que cursan la assignatura del Francés en l' Institut ó en cualsevol Colegi, á títol de EXTERNIS

Se fan las correccions de sas llibretas d' apunts, ab explicacions complementarias, fins lo punt de que s' quedin completament enterats dels objectes tractats perquè una gramática sens explicacions es un cos sense ánima.

Horas convencionales.--Preus limitats

Direcció: Arrabal Sant Pere, 1, segon.--Reus.

NOTA.—Als senyors gustosos de seguir un d' aquets tres cursos, s' aconsella comprar avans, per UN RAL en la imprenta de Carreras y Vila, arrabal baix Jesús 4, lo primer cuadern del curs simplifcat, e Gramática francesa pera els deis espanyols per Mr. Ch. Gougéard y aixó pera enterarse de son preuaci y formarse una idea de la claretat y concisió del trat de sa obra.

Advertencia important: Dits cursos no exigeixen compras de llibres; pera seguir lo primer bastará comprar cada mes un cuadern de m'n método simplifcat, en casa dels citats impresors; per los cursos preparatorias als exámens del Institut de primer y segon any, basta la adquisició de sos programas corresponents que valen sols CUATRE RALS, en casa de son autor Sr. D. Lluís de Olavarría Lacalle, arrabal de Sant Pere, 15, tercer.